

ПОЛОЖЕННЯ

про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Калуському ліцеї імені Дмитра Бахматюка Калуської міської ради Івано-Франківської області

I. Загальні положення

- 1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти розроблено відповідно до вимог ст.41 Закону України «Про освіту».
- 1.2. Внутрішня система забезпечення якості включає:
 - стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
 - систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
 - критерії, правила й процедури оцінювання учнів;
 - критерії, правила й процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
 - критерії, правила й процедури оцінювання управлінської діяльності керівників;
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
 - забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом.

II. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

- 2.1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на таких принципах:
 - принцип цілісності – полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на учня, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, що передбачає всебічний розвиток, виховання та соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві й цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення й навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності й громадянської активності;
 - принцип відповідності державним стандартам загальної середньої освіти;
 - принцип розвитку, що виходить із необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
 - принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.
- 2.2. Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:
 - функціонування системи формування компетентностей учнів;
 - підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу;
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
- 2.3. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:
 - самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
 - моніторинг якості освіти.
- 2.4. Завдання моніторингу якості освіти:
 - здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у закладі;
 - створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;

- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
 - створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;
 - прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в закладі.
- 2.5. Моніторинг здійснюють:
- директор ліцею та його заступники;
 - засновник;
 - управління освіти;
 - органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
 - громадськість.
- 2.6. Основними формами моніторингу є:
- проведення контрольних робіт;
 - участь учнів у всеукраїнських предметних олімпіадах, конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт МАН, всеукраїнських та міжнародних конкурсах;
 - участь випускників закладу в ЗНО;
 - перевірка документації;
 - опитування, анкетування;
 - відвідування уроків, заходів.
- 2.7. Критерії моніторингу:
- об'єктивність;
 - систематичність;
 - відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу;
 - надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
 - гуманізм (довіра, повага до особистості).
- 2.8. Очікувані результати моніторингу:
- отримання результатів стану освітнього процесу в ліцеї;
 - покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських і тактичних рішень.
- 2.9. Підсумки моніторингу:
- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
 - за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
 - дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань учителів, нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради.
- 2.10. Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:
- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
 - контингент учнів;
 - психолого-соціологічний моніторинг;
 - результати навчання учнів;
 - педагогічна діяльність;
 - управління закладом;
 - освітнє середовище;
 - медичний моніторинг;
 - моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
 - формування іміджу закладу.

III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

- 3.1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
 - надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
 - контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
 - об'єктивне оцінювання результатів навчання.
- 3.2. Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
 - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- 3.3. Порушенням академічної доброчесності вважається:
- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
 - самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
 - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
 - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже відомих даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
 - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
 - обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
 - хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
 - необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання учнів.
- 3.4. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
 - позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.
- 3.5. За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
 - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

IV. Критерії, правила і процедури оцінювання учнів

- 4.1. Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.
- 4.2. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

4.3. Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому й суспільному житті людини;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення й робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе й навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, заклад, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку та спілкування, здатність безпечного й етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями й навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу й ліцею, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- загальнокультурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтва) шляхом розкриття й розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

- 4.4. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:
- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
 - навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
 - діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання, виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
 - стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
 - виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.
- 4.5. При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:
- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
 - якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
 - сформованість предметних умінь і навичок;
 - рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
 - досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формувати гіпотези);
 - самостійність оцінних суджень.
- 4.6. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:
- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
 - глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
 - гнучкість знань – вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях, знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
 - системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії й послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
 - міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.
- 4.7. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки,

		загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

4.8. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

4.9. Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється в процесі вивчення теми. Його основними завданнями є встановлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є:

- індивідуальне, групове та фронтальне опитування;
- робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами;
- виконання учнями різних видів письмових робіт;
- взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці.

4.10. Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

4.11. Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

V. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

5.1. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

5.2. Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів із досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу в закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег учителя, який атестується тощо.

5.3. Критерії оцінювання роботи вчителя (визначення рівня результативності діяльності педагога, що може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня)

I. Професійний рівень діяльності вчителя			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною й методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики

3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях

II. Результативність професійної діяльності вчителя

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми

2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність.
3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних умінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці; дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках	Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
4. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук
III. Комунікативна культура			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності;

	знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів.
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності

5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості, має авторитет в учнівському колективі
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

- 5.4. Сертифікація – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (зокрема з педагогіки та психології), практичних умінь застосування сучасних методів і технологій навчання, що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

VI. Критерії, правила й процедури оцінювання управлінської діяльності керівника

- 6.1. Формою контролю за діяльністю керівників закладу є атестація.
- 6.2. Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:
- саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
 - стратегічне планування діяльності ліцею базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
 - річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
 - здійснення аналізу й оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
 - забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
 - поширення позитивної інформації про заклад;
 - створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
 - застосування ІКТ в освітньому процесі;
 - забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
 - позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.
- 6.3. Ділові й особистісні якості керівника під час атестації визначаються за критеріями:
- цілеспрямованість та саморозвиток;
 - компетентність;
 - динамічність та самокритичність;

- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасні рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

VII. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Приміщення закладу включає три будівлі: основну (триповерхову), будівлю майстерні (одноповерхову), будівлю гаража (одноповерхову). Загальна площа всіх приміщень 6 336м². Стан будівель задовільний.

Проектна потужність – 630 учнівських місць. Використання проектної потужності 83,8%. Є 37 класних кімнат і навчальних кабінетів загальною площею 2 073м². Навчальні класи та кабінети забезпечені меблями.

Належно оснащені й відповідають чинним вимогам такі навчальні кабінети: фізики – 1, хімії – 1, біології – 1, математики – 1, української мови і літератури – 2, історії та правознавства (мультимедійний) – 1, зарубіжної літератури (мультимедійний) – 1, географії (мультимедійний) – 1, англійської мови – 5, німецької мови – 1, інформатики – 3 (всі оснащені комп'ютерними класами).

Є 2 майстерні, спортивний зал, актовий зал, хореографічний зал, тир.

Загальна кількість комп'ютерів в закладі – 67. Наявний провідний і безпроводний доступ до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет (оптичний кабель, 100 Мбіт/с).

У приміщенні закладу функціонує система радіо оповіщення.

На території є стадіон з футбольним полем та біговою доріжкою, ігровий та баскетбольний майданчики.

У закладі є холодне та гаряче водопостачання, каналізація, центральне опалення, необхідне технологічне обладнання.

До першого поверху є безперешкодний доступ для дітей з інвалідністю (через приміщення Калуської початкової школи №11).

Не всі приміщення та територія закладу відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання загальноосвітніх навчальних закладів.

Їдальня знаходиться в приміщенні Калуської початкової школи №11. Обідній зал їдальні розрахований на 120 посадкових місць.

Бібліотечний фонд складає 17 997 примірників книг; з них 11 207 підручників. Учні забезпечені підручниками в достатній кількості.

VIII. Інформаційна система для ефективного управління закладом

Роботу інформаційної системи забезпечують:

- наявність безперешкодного доступу до мережі Інтернет для учнів та педагогічних працівників;
- діюча система радіо оповіщення;
- інформаційні стенди;
- офіційний сайт ліцею;
- facebook-сторінка ліцею.